

## **Mbeti á Polo sú fœ azu Efeze Tshatshu o'o**

Polo su mbetinœ asœ lƔkƔ á tshe sœ lima lœ kánga 6a lœ Roma. Tshe su fœ azu Ikrizia lœ Efeze œdœ ndje fœ Ikrizia kƔ á sœ lima indiri Efeze. Egerœ ada o'o á tshe su ala mbetinœ dœke: Ndjaba ngbƔ6a œrœ tshalafu dœ pe œnœ tshaati kƔ adœke Kristu dœ Gbozu tshapa nœ.

Ala mbetinœ asœke, Polo li ngbƔtœ nœ ayindœ Yisu dœ œrœ votƔ: Ikrizia 6ata undu uzu, yé Yisu kœdœ kumunœ; Ikrizia 6ata egerœ anda, yé Yisu kœdœ kitinœ; Yisu œdœ Ikrizia 6ata totœ nœ yashe dœ yakoshe, yé Kristu kœdœ yakoshe totoœnœ.

### **Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:**

- Abala (1.1-2)
- Kristu to kane ye ga pa azœ dœ ƔtshƔ Ishiri (1.3-3.21)
- A sœ dœ tafo soro awa bale dœ Kristu (4.1-6.20)
- NdƔngƔlƔ abala (6.21-24)

### *Abala*

<sup>1</sup> Œmœ Polo, ayi avwa nœ Yisu Kristu lindœ gbetshelœ nœ Ndjaba, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ ayerœ azu lakpi Efeze á 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu. <sup>2</sup> Kaka Aba azœ dœ Ndjaba, dœ Gbozu Yisu Kristu ma ƔtshƔ lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

*Ɣtshœrœ nœ Ndjaba lœ awa nœ Kristu*

<sup>3</sup> Kaka a donga Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu: Tshe to kane ye ga pa azœ lœ awa nœ Kristu á a ngbɔtœ azœ dœ she bale, yé á to ɔtshɔrœ nœ ishiri kɔ ɔa lafo fœ azœ. <sup>4</sup> Gbambanœ nene, Ndjaba ke lima azœ utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashɔnœ asœ, adœke a sœ yerœ yé œ sœsœ ndje dœ ekperœ teasho utshu ye nene. Lœ ayo nœ ye, <sup>5</sup> Ndjaba wa lima o'o utshunœ dœ tœ ye adœke a wuta agbolo nœ œne lœ awa nœ Kristu. Tshe yi lima ndœ kœmbœrœ œtœnœ ataa mbœrœ á ga tœ ala ye. <sup>6</sup> Ataa, a donga she mbœrœ ɔtshɔ lœsu á tshe yisœ nœ fœ azœ lœ awa nœ Gbolo nœ ye á tshe yindœ ye waa ascœmœ.

<sup>7</sup> Gbambanœ nene, lœ awa indji Kristu Ndjaba vwara azœ lœ ngbindiroœ, yé œ djercœndœ ekperœ nœ azœ liaka egerœ ɔtshɔ lœsu nœ ye. <sup>8</sup> Tshe yisœ egerœ ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ azœ ropa nœ ye, yé œ za awa tœ kœwuscœtœ œdœ pe kœwuscœrœ fœ azœ. <sup>9</sup> Tshe yisœ gbetshelœ nœ ye á tshe za yiwatœnœ adœke a wusœ nœ, gbetshelœ á tshe gbe lima katshatsha utshunœ ndœ kœza ga tœ akwa lœ awa nœ Kristu. <sup>10</sup> Cœtœnœ, Ndjaba œ mbœrœ dœ lœkɔ á tshapashɔ œ ka dœ tœnœ. Tshe ngbɔɔa œneke á sœ ɔa lafo dœ œnœ tshaati adœke Kristu te Gbozu tshebabale panœ.

<sup>11</sup> Lœ kœngbɔtœ nœ azœ dœ Kristu, a wuta ndje azu nœ Ndjaba. Gbambanœ nene, tshe ke lima azœ katshatsha utshunœ lindœ œneke á tshe guma; yé tshe sœ kœmbœrœ œrœ kɔ liaka œneke á tshe wa á ga tœ ala ye. <sup>12</sup> Atamœ, a donga she ɔata tshe sœ tœ egerœnœ, azœ á a dœ ali azu kœko lœsu azœ ga tœ Kristu.

<sup>13</sup> E'e ndje, lœkɔ á 'e dji o'o tœ upu nœ adjapu,

Ɔtshɔ O'o á za kɔeshe fɔe 'e, 'e sɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe Kristu. Ataa, Ndjaba ta ambara nɔe ye ga tɔe 'e lɔe awa nɔe kɔeto Ɔtshɔ Ishiri á tshe pa lima tɔenɔe fɔe 'e. <sup>14</sup> Yé Ɔtshɔ Ishiri kɔedɔe ndanga mbɔerɔe kɔegbɔ ɔtshɔrɔe á Ndjaba gumasɔe nɔe mbɔerɔe azu nɔe ye. Ɖe sɔe ataa ɔerrr bala dɔe lɔkɔ á azu nɔe Ndjaba ɔe gbɔ kɔeshe. Kaka a donga Ndjaba mbɔerɔe egerɔe ɔerɔe á tshe mbɔerɔe.

### *Avwala nɔe Polo fɔe Ndjaba*

<sup>15</sup> Wu mbɔerɔe tɔenɔe ataa, ɔemɔe ndje, lɔkɔ á mɔe djindɔe kɔeyindɔerɔe nɔe 'e ga ndɔe Gbozu Yisu ɔedɔe kɔeyindɔesho nɔe 'e ga tɔe ayerɔe azu kɔ, <sup>16</sup> mɔe sɔesɔe kɔekatɔe kɔegi mershe fɔe Ndjaba mbɔerɔe 'e nene, mɔe sɔe kɔegbe dɔe 'e lɔe avwala nɔe mɔe. <sup>17</sup> Mɔe za avwala nɔe mɔe adɔeke, Ndjaba nɔe Gbozu nɔe azɔe dɔe Yisu Kristu á tshe dɔe Aba nɔe mokɔ, tshe za ishiri nɔe kɔewusɔetɔe fɔe 'e, ɔe yisɔe ye fɔe 'e adɔeke 'e wusɔe ye dɔe ɔtshɔnɔe. <sup>18</sup> Mɔe kpa za avwala nɔe mɔe fɔe she adɔeke tshe kɔrɔ tshalɔsu 'e adɔeke 'e wusɔe ɔerɔe á tshe e 'e mbɔerɔe tɔenɔe dɔe ɔtshɔnɔe, ɔedɔe ɔeneke á 'e li kɔeko lɔsu 'e ga pa nɔe. Yé á 'e kpa kɔewusɔe ɔtshɔrɔe ndjoro á ga waa á tshe gumasɔe nɔe kate ayerɔe azu nɔe ye asɔemɔe. <sup>19</sup> Mɔe kpa za avwala nɔe mɔe adɔeke 'e wusɔe gbɔgbɔ nɔe ye á ropa ɔerɔe kɔ á tshe za fɔe azɔe dɔe ayindɔe Ndjaba. Gbɔgbɔnɔe asɔemɔe kɔedɔe ɔeneke á Ndjaba ma dɔe gbɔgbɔ kɔ. <sup>20</sup> Tshe za lima ɔetɔenɔe ga tɔe akwa lɔkɔ á tshe she lima Kristu lɔe akuzu, á za she ga pa kuni ye 6a lafo. <sup>21</sup> Kristu sɔe ga pa tshagbozu kɔ, ga pa awa kɔembɔerɔe ɔerɔe, ga pa gbɔgbɔ kɔ, ga pa ɔerɔe para kɔkɔ yé ga pa i'iri á ropa i'iri kɔkɔ, ɔedɔe pa ɔshɔnɔe asɔeke ɔedɔe pa ɔshɔ á na manda nɔe.

<sup>22</sup> Ndjaba ko œerœ kɔ ga tshada Kristu, œ za she tɔ ga tœ kumu œerœ kɔ adœke tshe dœ kumu Ikrizia, <sup>23</sup> á dœ undu ye djigi, lœ Ikrizia, Kristu sœ djigi zœ, œshe á tshe sœ ndje djigi tœ osho kɔ.

## 2

### *Soro manda kœshe nœ azu*

<sup>1</sup> Lima utshunœ, 'e lœ ɓata azu á endje tshu lima mbœerœ ngbindirœ œdœ ekperœ nœ 'e. <sup>2</sup> 'E sœ lima kœmbœerœtœ 'e lindœ mara azu tshapashɔ asœke. 'E sœ lima kœmbœerœtœ 'e lindœ o'o gbozu nœ gbɔgbɔ nœ aekpe ishiri lœ izi, ekpe ishiri á tshe sœ kœmbœerœ akwa ngɔngɔ asœke lœ ayingba Ndjaba. <sup>3</sup> Azœ para kɔkɔ, 'a sœ lima ɓata endje. A sœ lima kœmbœerœtœ azœ lindœ mara nœ azœ dœ tœ azœ, a sœ lima kœmbœerœ œeneke á undu azœ œdœ lœsu azœ yindœ nœ. Adjapu, a sœ lima ɓata azu kɔ, mara kœmbœerœtœ nœ azœ sœ lima kœza ókó nœ Ndjaba ga pa azœ.

<sup>4</sup> Kashe Ndjaba wu oyo azœ waa, yé œ yi ndje ndœ azœ tɔpanœ kpuru. <sup>5</sup> Gbambance nene, a sœ lima ɓata azu á endje tshu mbœerœ ekperœ nœ azœ, tshe za soro fœ azœ dœ awa nœ kœngbɔtœ azœ dœ Kristu. Adja 'e she mbœerœ ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba. <sup>6</sup> Lœ kœngbɔtœ azœ dœ Yisu Kristu, Ndjaba she azœ lœ kuzu, yé œ guma ɔtshɔ osho kœsœ fœ azœ ɓa lafo. <sup>7</sup> Tshe ma ayo nœ ye ga ndœ azœ lœ awa nœ Yisu Kristu, tshe mbœerœ lima kɔ adœke azu kœwu ɔtshɔ lœsu nœ ye á dopa nœ ascœmœ manda osho á na manda œeneke asœke. <sup>8</sup> Yé mbœerœ ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba dá 'e she lœ awa nœ kœyindœerœ. (E toto lœ gbɔgbɔ nœ 'e nene kashe tœnce kœdœ œerœ á Ndjaba to fœ 'e gbambance.

<sup>9</sup>Ɖ toto lœ akwa nœ 'e yekane á uzu kœdu okoro ye mbœrœ tœncœ nene. <sup>10</sup>Gbambancœ nene, Ndjaba dá mbœrœ azœ ataa. Tshe mbœrœ azœ lima lœ kœngbœtœ azœ bale dœ Yisu Kristu adœeke a mbœrœ ɔtshɔ akwa á tshe guma lima katshatsha adœeke a zatœ azœ ndœ nœ.

*Kœngbœtœsho bale dœ Kristu*

<sup>11</sup>'E gbe dœ mara á 'e sœ lima dœ tœncœ utshuncœ. Ayuda pa lima adœeke 'e dœdœé azu nœ Ndjaba nene, mbœrœ á 'e wawa gaza nene. Kolœ endje dá dœ lima azu nœ Ndjaba mbœrœ á endje wa gaza nœ ɔkɔ. <sup>12</sup>'E wusœ nœ adœeke dœ lœkœncœ asœmœ, 'e wuwu lima damba sœ Kristu nene; 'e dœdœé ndje lima azu Israyele nene. 'E dœdœé lima azu á endje li kœngbœ œrœ tshangba madu á Ndjaba lu nene. 'E gugu lima dœ œrœ kœko lœsu 'e ga pa nœ pa ɔshɔ nene, yé 'e wuwu lima ndje sœ Ndjaba nene.

<sup>13</sup>Kashe ngœngœ asœeke, e'e á 'e sœ lima lœ ingirinœ tœ Ndjaba, 'e wuta ndoo dœ she lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Yisu Kristu mbœrœ indji ye á tu lima mbœrœ 'e. <sup>14</sup>Gbambancœ nene, œshe dá dœ kœsœ gee nœ azœ, œshe dá mbœrœ adœeke Ayuda œdœ pe angbi azu wuta uzu bale. Lœ kœza undu ye fœ kuzu, tshe ndjœtshœlœ muru nœ kœyiangbœtœsho á kuru lima tshagurutœ azu. <sup>15</sup>Tshe wo awa akwa œdœ pe awa o'onœ dœ œrœ kœ á yindœ nœ adœeke endje mbœrœ. Tshe ngbœba endje ga tœncœ bale dœ angbi azu adœeke endje wuta tafo azu lœ kœngbœtœsho dœ she; dœ mara ataa dá tshe za kœsœ gee ga ugurutœ endje. <sup>16</sup>Yé dœ awa kuzu nœ ye pa kurushi, tshe ndi tshelœ kœtshene osho ugurutœ endje bibisha,

œ guma tshagurutœ Ndjaba dœ endje mbœrœ adœke endje wuta uzu bale. <sup>17</sup> Tshe na kœmindœ kœsœ gee fœ azu á endje sœ lœ ingirinœ dœ Ndjaba œdœ pe ndje endjeneke á endje lœ ndoo dœ Ndjaba. <sup>18</sup> Yé mbœrœ Kristu, azœ dœ Ayuda dœ pe angbi azu, a gbœ awa nœ koeli ga ndœ Aba dœ awa nœ Ishiri bale.

<sup>19</sup> Ataa, e'e dœ azu á 'e doédœ Ayuda nene, 'e kpa doédœ angbi azu nene, 'e doédœ ndje agene nene; kashe 'e kœdœ azu bingĩ nœ Ndjaba. 'E wuta agbolo ogo awa bale dœ azu nœ Ndjaba. <sup>20</sup> E'e œdœ endje kœ 'e sœ ɓata badja á Ndjaba sœ kœmœ dœ anda nœ ye. Aayi avwa œdœ pe aayi kœgbara o'o kœdœ kitinœ yeka á Kristu kœdœ egerœ badja neke á tepa andanœ djigi. <sup>21</sup> Œshe dá sœ koeto gbœgbœ fœ anda djigi yé á sœ koeti tœnœ adœke œ gerœ yé œ fa œyerœ Tepelo nœ Gbozu. <sup>22</sup> Lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Kristu, e'e ndje 'e sœ lœ kœmœ anda mbœrœ kœwuta dœ anga azu kœ, anda nœ Ndjaba lœ awa nœ Ishiri.

### 3

#### *Akwa nœ Polo ugurutœ angbi azu*

<sup>1</sup> Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ Polo, mœ wuta ayi kánga ndœ akwa nœ Yisu Kristu mbœrœ e'e dœ angbi azu. <sup>2</sup> Adjapu, 'e djindœ o'o tœ upu nœ ɔtshœ lsu á Ndjaba ma fœ mœ mbœrœ kœmbœrœ dœ akwa nœ ye mbœrœ 'e. <sup>3</sup> Ndjaba dœ tœ ye dá yisœ gbetshelœ á tshe za lima yiwa tœnœ fœ mœ, yeka á mœ su dœ aya mbetinœ asœke. <sup>4</sup> Yé 'e kœsœ kœdi mbetinœ asœke dá 'e wusœ mara á mœ wusœ gbetshelœnœ á zatœ ye yiwa tœnœ asœmœ tœ upu nœ Kristu. <sup>5</sup> Lima utshunœ, Ndjaba

mama gbetsheloence fœ azu nene. Kashe ngõngõ asœke, Ɔtshõ Ishiri nõe ye pandœ nõe ngbi fœ œyerœ aayi avwa œdœ aayi kœgbara o'o. <sup>6</sup> Gbetsheloence ascemœ kœdœ adœke, angbi azu li ndje kœgbõ Ɔtshõrœ á Ndjaba guma fœ azu nõe ye dœ awa nõe kœyindœ Ɔtshõ O'o awa bale dœ Ayuda. Endje wuta uzu bale yé Ndjaba œ to œrœ á tshe pa lima tõenœ fœ endje kõ.

<sup>7</sup> Mœ te ayi akwa kœyisœ Ɔtshõ O'onœ asœ mbœrœ Ɔtshõ lõsu nõe Ndjaba œdœ pe gbõgbõnœ á tshe za lima fœ mœ. <sup>8</sup> Emœ kœdœ ndõngõlõ uzu ugurutœ ayerœ azu nõe Ndjaba para kãkã. Ngõngõ asœke, Ndjaba má Ɔtshõ lõsu ga ndœ mœ adœke mœ yisœ dili kœgbõrœ nõe Kristu fœ angbi azu. <sup>9</sup> Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kõ za lima o'onœ asœ yiwa tõenœ katshatsha, yé ngõngõ asœke tshe za mœ adœke mœ kœyisœ nõe fœ azu kõ adœke endje wusœ œeneke á tshe yindœ kœmbœrœ tõenœ. <sup>10</sup> Atamœ, lœ mara akwa á Ikrizia sœ kœmbœrœ tõenœ ngõngõnœ asœke, tshagbozu œdœ pe gbõgbõ Ɔa lafo wusœ egerœ kœwusœtœ nõe Ndjaba lœ aka œrœ kõ. <sup>11</sup> Ndjaba mbœrœ adja liaka œeneke á tshe gbe lima ndœ kœmbœrœ tœ nõe lœ awa nõe Gbozu nõe azœ dœ Yisu Kristu. <sup>12</sup> Mbœrœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu, a ngbõtœ azœ bale dœ she yé a li kœna ga utshu Ndjaba dœ lõsu ziti. <sup>13</sup> Mbœrœ tõenœ ataa, mœ ki fœ 'e adœke 'e mãmõ lœ òkõ 'e mbœrœ egerœ oyo á mœ sœ kœwu mbœrœ 'e nene. E sœ mbœrœ Ɔtshõrœ nõe 'e.

### *Kœyindœsho nõe Kristu*

<sup>14</sup> Mbœrœ tõenœ ataa, mœ gote dœ koda mœ Ɔa utshu Ndjaba Aba, <sup>15</sup> á mbœrœ she dá bingĩ kõ,

œdœe 6a lafo œdœe 6a pa ɔshɔ gbɔ i'iri ye. <sup>16</sup> Lindœe kœgbɔrœe nœe mokɔ nœe ye, mœe yindœe nœe adœeke tshe to gbɔgbɔ ga lœe 'e dœe awa nœe Ishiri nœe ye yeka á 'e kœewuta agbozu lœe kœeyindœerœe. <sup>17</sup> Yé dœe toœnœe ataa á Kristu kœesœe tœe lɔsu 'e lœe awa nœe kœeyindœerœe. Mœe yindœe nœe adœeke 'e ka ngbiri yé œe shi gbi lœe kœeyindœesho. <sup>18</sup> Atamœe, e'e œedœe ayerœe azu para kɔkɔ, 'e sœe dœe gbɔgbɔ kœewusœe kœeyindœesho nœe Kristu á ropa nœe yé á gugu dœe ndɔngɔlɔnœe nene; <sup>19</sup> œe ro ndje sœe kœewusœerœe djigi. Œerœe á mœe eossho ndœe nœe ga ndœe 'e kœedœe adœeke 'e su dœe gbɔgbɔ nœe Ndjaba.

<sup>20</sup> Ndjaba li kœembœerœe œerœe kœeropa œeneke á a gbe dœe toœnœe. Tshe mbœerœe œerœe kɔ dœe gbɔgbɔ á sœe kœembœerœe akwa lœe azœe. <sup>21</sup> Kaka mokɔ nœe Ndjaba matœe ye ugurutœe azu Ikrizia, œe ma ndje tœe ye dœe awa nœe Yisu Kristu manda ngbugu dœe ngbugu. Ame!

## 4

### *Azu nœe Kristu sœe undu bale*

<sup>1</sup> Mbœerœe toœnœe ataa, œemœe á mœe te kanga mbœerœe kœembœerœe akwa nœe Gbozu, mœe yindœe nœe adœeke 'e mbœerœetœe 'e liaka mara á Ndjaba yindœe nœe. <sup>2</sup> 'E zatœe 'e ga ati, dœe lɔsu 'e ziti œedœe ndje pe dœe ugu lɔsu. 'E sœe dœe kœeru lɔsu ga tœe anga 'e yé œe mbœerœe akwa dœe kœeyindœesho. <sup>3</sup> 'E pa avwara kœegbɔndœe kœengbɔtœesho bale á Œtshɔ Ishiri to lœe awa nœe kœesœe gee. <sup>4</sup> Azu nœe Kristu sœe kolœe undu bale, yé Œtshɔ Ishiri sœe ndje bale, awa bale Ndjaba e azœe adœeke a ko lɔsu azœe bale. <sup>5</sup> Gbozu sœe bale, kœeyindœerœe sœe bale, batisimu sœe ndje bale. <sup>6</sup> Ndjaba sœe bale. Tshe kœedœe Aba azœe kɔ,



tshe sœ koembœerœ akwa lœ azœ kɔ yé œ sœ ndje lœ azu kɔ.

<sup>7</sup> Andaa, gbɔgbɔ nœ koembœerœ dœ akwa á a gbɔ sœsœ awa bale nene. A gbɔ liaka œneke á Kristu yindœ koeto fœ uzu dœ uzu. <sup>8</sup> Œ sœ liaka œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Lɔkɔ á tshe ɔ lima ga lafo,

tshe tepa akanga,

tshe to gbɔgbɔ koembœerœ dœ akwa fœ azu.»

<sup>9</sup> Tshe ɔ lima ga lafo! Œ yindœ kœpa kotoo? Œ má ndje adœke Kristu jerœ ga atɪ ɓa budu ɔshɔ a?

<sup>10</sup> Uzu á tshe jerœ lima, œshe ndje kœdœ uzu á tshe ɔ waa kœropa tshalafo djigi adœke tshe su tshelœ osho kɔ.

<sup>11</sup> Œshe dá kurutshelœ gbɔgbɔ koembœerœ dœ akwa fœ azu. Tshe ko anga azu kœsœ dœ aayi avwa, anga azu tœ aayi kœgbara o'o, anga azu tœ aayi kœmindœ Œtshɔ O'o, anga azu tœ aayi kœgbɔndœ Ikrizia, anga azu tœ aayi kœyisœerœ.

<sup>12</sup> Tshe mbœerœ kɔ atamœ mbœerœ kœguma azu nœ Ndjaba adœke endje mbœerœ akwa nœ ye dœ mara adœke endje mɔ undu Kristu, <sup>13</sup> œrrr ga tœ adœke a wuta kɔ dœ kœyindœerœ bale yé a wusœ Gbolo nœ Ndjaba. Ataa, a te agbɔ azu yé œ wuta adja ɓata Kristu.

<sup>14</sup> Dœ mara atamœ, a kpa dœdœ aya agbolo á endje yaka kumu endje dœ tshelœ aka kœyisœerœ kɔ nene. Aayi kœbili osho œ ko ndje azœ lœ gbanda nœ endje dœ o'o lima nœ endje nene. A kpa za awa aayi djingili yeka á endje kœgaga kumu azœ dœ kœyisœerœ wala nœ endje nene. <sup>15</sup> Kashe œdœ a kœsœ kœpa adja o'o lœ kœyindœesho, a gerœ bala lœ œerœ kɔ ga ndœ Kristu á tshe dœ kumu

Ikrizia. <sup>16</sup> Yé æshe dá ngbɔba œrœ kɔ á sœ tœ undu ye ga tœnœ bale. Ædœ œrœ bale dœ bale á sœ tœ undu ye kœmbœrœ akwa nœ ye dœ kœyindœrœ dœ ɔtshɔnœ, undu djigi œ gerœ dœ ɔtshɔnœ yé œ gerœ lœ kœyindœsho.

*Tafo soro lœ kœngbɔtœsho bale dœ Kristu*

<sup>17</sup> 'E wu œneke á mœ sœ kœyu 'e kpalak-pala tœnœ dœ i'iri Gbozu: 'e katœ ongboro kœmbœrœtœ 'e ɔata azu á endje wuwusœ Ndjaba nene, á kœwusœrœ nœ endje fu ye. <sup>18</sup> Ubu osho ndi tshelœ gbetshelœ nœ endje, yé endje wuwusœ soro á Ndjaba za fœ azu nene lœ kumu kœwusœrœ nene œdœ lœ kumu ɔgbɔ lœsu nœ endje. <sup>19</sup> Endje kpa gugu dœ tshula nene; endje zatœ endje kɔ ndœ kœmbœrœ angba budu yé œ kaka ndje tœ kœmbœrœ anga angbi œrœ tshula nene.

<sup>20</sup> Mbœrœ 'e 'e, œ dœdœ mara á endje yisœ o'o tœ upu nœ Kristu fœ 'e dœmœ nene. <sup>21</sup> Ædœ o'o á 'e dji lima kœsœ adja tœ upu nœ ye, œdœ endje kœyi lima sœ ye fœ 'e kœli dœ adja o'o á dœ Kristu, <sup>22</sup> 'e katœ ongboro kœmbœrœtœ 'e lima utshunœ, œtœnœ á ogo kœmbœrœ œrœ œ vwa osho ga lœ kuzu. <sup>23</sup> Æ li adœke Ishiri nœ Ndjaba fa lœsu 'e dœ pe ishiri 'e adœke 'e wuta atafo azu. <sup>24</sup> 'E za angwa kœmbœrœ œrœ nœ atafo azu, mbœrœ 'e te atafo azu á Ndjaba mbœrœ endje liaka angwa ye dœ tœ ye lœ œrœ á sœ ndjii œdœ yerœ, á to lœ adja o'o.

<sup>25</sup> Mbœrœ tœnœ ataa, 'e katœ wala ye. Uzu dœ uzu pa adja o'o fœ yanganœ; gbambanœ nene, azœ para kɔkɔ a wuta œrœ kote undu uzu bale. <sup>26</sup> Ædœ 'e kœsœ dœ ókó, 'e mbœmbœrœ ekperœ nene. 'E gbɔgbɔndœ nœ œrrr adœke ɔlɔ li tœnœ

nene. <sup>27</sup> 'E zaza awa fœ djaboro bale nene. <sup>28</sup> Uzu á tshe sœ lima kœzi angba, kpa zizi angba nene, kashe œ li dœ she kœmbœrœ akwa dœ kane ye yeka á kœgbœ œrœ tshangba nœ, yekane á tshe kœto ndje anganœ fœ aayi oyo. <sup>29</sup> Kaka adœke ekpe o'o bale wuwuta lœ ama 'e nene. Kashe œdœ o'o kœsœ zœ, œ li dœ 'e kœpa o'o á li kœguma azu yé á to ɔtshœ lœsu fœ endjeneke á endje sœ kœdji tœnœ. <sup>30</sup> 'E mbœmbœrœ adœke ɔtshœ Ishiri nœ Ndjaba sœ dœ oyo nene. Gbambanœ nene, œshe kœdœ ambara á Ndjaba ta ga tœ 'e mbœrœ olo á tshe she bala 'e lœ ekperœ djigi. <sup>31</sup> 'E katœ ushu lœsu, kœyi uzu ga lœ ókó, kœsœ dœ ókó, kœpa o'o dœ ɔgbœ tshama œdœ kœgu osho ye. 'E katœ kœmbœrœ œrœncœ ascœmœ kœ ye. <sup>32</sup> 'E sœ dœ ɔtshœ lœsu yé œ yindœtœ 'e ugurutœ 'e, 'e wu oyo ekperœ nœ anga 'e ɓata á Ndjaba wu lima oyo 'e lœ awa nœ Kristu.

## 5

### *'E mbœrœtœ 'e ɓata azu nœ ingbisho*

<sup>1</sup> E'e kœdœ agbolo á Ndjaba yindœ 'e waa. Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke 'e mbœrœtœ 'e ɓata she. <sup>2</sup> 'E yindœtœ 'e ɓata á Kristu yi lima ndœ azœ, yé á za lima tœ ye fœ kuzu mbœrœ azœ ɓata makabo œdœ ɓata tokóro á endje zo á tshafunœ ga waa tœ Ndjaba.

<sup>3</sup> E'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba, 'e katœ kœmbœrœ angba budu, kœsœ dœ egerœ lœsu, kœmbœrœ œrœ tshula œdœ pe kœsœ dœ ogo ukpulu œrœ. <sup>4</sup> Ɖ lili ndje dœ 'e kœpa o'o nœ egerœ kumu nene, kœpa o'o ngbilingbili ɓata agbakindi azu nene. Ɖ li dœ 'e kœza mershe fœ Ndjaba.

<sup>5</sup> 'E wusœ nœ adœke ayi angba budu, dœ ayi ngbindirœ dœ pe ayi kœgbœtœ œrœ nœ anga endje asœmœ – ayi kœdonga andjaba – endje gbœ œrœ ɓa lœ ogo nœ Kristu œdœ œnœ Ndjaba nene.

<sup>6</sup> Anga uzu bale bibili 'e dœ gbetshelœ nœ afara nene. Tœnœ dá sœ kœgbota ókó nœ Ndjaba ga pa azu á endje djidji she nene. <sup>7</sup> 'E ngbœngbœtœ 'e dœ endje lœ ekperœnœ á endje mbœrœ asœmœ nene. <sup>8</sup> 'E lœ lima utshunœ lœ ubu osho, ngœngœ asœke 'e ngbœtœ 'e bale dœ Gbozu, yé 'e wuta azu nœ ingbïsho. <sup>9</sup> Gbambanœ nene, azu nœ ingbïsho mbœrœ kolœ œtshœrœ, œrœ á sœ ndjii œdœ pe ndje adja o'o. <sup>10</sup> 'E pa avwara kœwusœ œrœ œneke á ga tœ Gbozu. <sup>11</sup> 'E ngbœngbœtœ 'e nene dœ azu nœ ubu osho á endje mbœrœ œrœ á ádánœ gugu nene asœmœ. Kashe 'e gbara ekperœ nœ endje á endje mbœrœ ngbi ga ushu. <sup>12</sup> Œrœ á endje mbœrœ yaa lœ ubunœ, œ sœ tshula tœ kœpa tœnœ. <sup>13</sup> Kashe 'e dœ azu nœ ingbïsho, œ li dœ 'e kœpa tœnœ ga utshu azu. <sup>14</sup> Gbambanœ nene, œrœ kœ á sœ tœ ingbïsho wuta ingbïsho. Mbœrœ tœnœ ataa dá endje pa adœke:

«Œbœ á ɓœ sœ tœ lo, jo ga lafo,

yé œ she ugurutœ akuzu,

yeka ishiri nœ Kristu kœma ɓœ ngbi ga ushu.»

<sup>15</sup> Ala 'e gbœ tœ œtshœ 'e. Adja 'e mbœmbœrœtœ 'e ɓata aayi indi nene kashe 'e mbœrœtœ 'e ɓata azu nœ kœwusœtœ. <sup>16</sup> 'E gbœgbœtœ 'e kœmbœrœ œtshœrœ; gbambanœ nene, olo á a sœ lœnœ asœ sœ tœ ekpenœ. <sup>17</sup> Ataa, 'e dœdœ aayi indi nene, kashe 'e para awa kœwusœ œrœ á Gbozu yindœ nœ.

18 'E ndjondjo ipi adœke œ mbœrœ 'e nene. Ete nene 'e li ga læ djingili, kashe 'e su dœ Ɔtsho Ishiri. 19 'E to gbɔgbɔ læ tœ 'e dœ tshelœ aka itshi kɔ œdœ anganœ á Ɔtsho Ishiri yisœ nœ; 'e bi itshi yé œ donga Gbozu dœ lɔsu 'e djigi. 20 'E gi mershe fœ Ndjaba Aba dœ i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ ɔlɔ kɔ œdœ mbœrœ œrœ kɔ.

*O'o tœ upu nœ ayakoshe dœ ayashe*

21 'E dœ azu á 'e sœ kœkpawa Kristu, 'e lisœtœ 'e ugurutœ 'e dœ tœ 'e.

22 E'e dœ ayashe, 'e lisœ aako 'e b̄ata á 'e lisœ Kristu. 23 Gbambanœ nene, yakoshe kœdœ gbozu tshapa yashe b̄ata á Kristu dœ ndje gbozu tshapa Ikrizia. Dœ mara ataa, Kristu kœdœ ayi koeshe Ikrizia á dœ undu ye dœ tœ ye. 24 Ataa, œ li dœ ayashe kœlisœ aako endje læ œrœ para kɔkɔ b̄ata Ikrizia œ lisœ Kristu.

25 E'e dœ ayakoshe, 'e yindœ awo 'e b̄ata Kristu yi lima ndœ Ikrizia yé á zatœ ye fœ kuzu mbœrœ tœnœ. 26 Tshe djutɔ Ikrizia dœ ungu batisimu œdœ pe o'o ama Ndjaba adœke Ikrizia wuta yerœ. 27 Tshe yindœ nœ adœke œ wuta tœ ala ye b̄ata ɔtsho yashe á œsœ ye li. Tshe yindœ nœ adœke Ikrizia wuta adja yerœ yé œ sœ dœ ekpenœ bale nene. 28 Dœ mara ataa, œ li adœke ayakoshe yindœ aawo endje b̄ata á endje yindœ undu endje dœ tœ endje. Uzu á tshe yindœ awonœ, yindœtœ ye dœ tœ ye. 29 Ɔ dœ adjapu adœke uzu bale lili kœtshene undu ye dœ tœ ye nene. Kashe tshe to rœgo fœ undu ye, œ gbɔndœ nœ b̄ata á Kristu œ mbœrœ dœ Ikrizia. 30 Gbambanœ nene, azœ kœdœ œrœ kote ye. 31 Endje su adœke: «Mbœrœ

toenoe ataa, yakoshe oe katoe abanoe doe ayinoe ti, oe ngbotoe ye doe awonoe, ye endje bibisha ko oe wuta uzu bale.» <sup>32</sup> Adja o'onoe asoe soe toe egeroene: oemoe, moe pa foe 'e ngbi adoeke oe soe toe upu noe Kristu oedoe pe Ikrizia. <sup>33</sup> Kashe oe wu ndje 'e: Ee li doe yakoshe bale doe bale koeyindoe awonoe bata á tshe yindoe toe ye doe toe ye, ye oe li ndje doe yashe bale doe bale koezetoe ga ati foe akone.

## 6

### *Agbolo oedoe aayi koezu endje*

<sup>1</sup> Agbolo, 'e dji aayi koezu 'e. 'E mboeroe ataa liaka oeneke á Gbozu yindoe noe; gbambanoe nene, asoemoe dá soe ndjii. <sup>2</sup> O'o á Ndjaba pa lima toeneoe loe awa o'o noe ye utshunoe koedoe adoeke: Dji aba zoe doe ayi zoe, <sup>3</sup> mboeroe á boe koese doe yanga á oendoe zoe koedi waa pa osho.

<sup>4</sup> E'e doe aayi koezu agbolo, 'e mboemboroere oeroe adoeke oe za oko ga loe agbolo noe 'e nene, kashe 'e gbandoere endje doe koeyiseroere oedoe koemi upu doe o'o á to ba ndoe Gbozu.

### *Akanga oedoe agbozu tshapa endje*

<sup>5</sup> E'e doe akanga, 'e dji agbozu tshapa 'e pa osho asoeke. 'E mboeroetoe 'e lindoe o'o endje ye oe dji endje doe losu 'e bale bata 'e soe koemboroere akwa foe Kristu. <sup>6</sup> 'E mboemboroere koloe ataa doe londo á endje soe koeko ala endje toe 'e nene, oe soe bata 'e soe koepara awa koza yanga foe endje. Kashe 'e mboeroe doe losu 'e ko bata akanga noe Kristu á endje zatoe endje toe koemboroere oeneke á Ndjaba yindoe noe. <sup>7</sup> 'E mboeroe akwa foe agbozu tshapa 'e doe otshonee bata 'e soe koemboroere foe Gbozu, kashe

œ doédoé mbœrœ azu nene. <sup>8</sup>'E wusœ noe adœke, œdœ kanga œdœ tsheneke á tshe doédoé kanga nene, uzu dœ uzu œ gbɔ tshangba ɔtshœrœ á tshe mbœrœ ɓa ndœ Gbozu.

<sup>9</sup>Yé e'e dœ agbozu, 'e mbœrœ ndje awa bale ga ndœ akanga noe 'e. 'E katœ koembœrœ ɔgbœrœ ga tœ endje, mbœrœ 'e wusœ noe adœke e'e dœ endje; 'e sœ dœ Gbozu pa 'e bale ɓa lafo á tshe keke azu mbœrœ tshatshu endje nene.

### *Ɔrœ koshe noe koeyindœrœ*

<sup>10</sup>Tœ ndœngɔlœnœ, 'e para gbɔgbɔ lœ koengbɔtœ 'e bale dœ Gbozu lœ awa gbɔgbɔ noe ye á ropœ.

<sup>11</sup>'E ko œrœ koshe kɔ á Ndjaba ko fœ 'e á kœka dœ tœnœ ngbiri adœke djaboro kœkoko 'e vesho nene.

<sup>12</sup>Gbambœnœ nene, a sœsœ kœnga koshœnœ dœ azu ɓata azœ nene. Kashe a sœ kœnga koshœnœ dœ aekpe ishiri noe tshapashɔ, dœ agboro azu, dœ gbɔgbɔ œdœ dœ aayi gbɔgbɔ noe ubu osho noe tshapashœnœ asœke. <sup>13</sup>Mbœrœ tœnœ ataa, 'e ko œrœ koshœnœ kɔ á Ndjaba ko fœ 'e mbœrœ lœkɔ á ekpe olo kœli, á 'e kœka ngbiri utshu ayingba 'e. Yé manda kœnga koshœnœ œrrr ga tœ ndœngɔlœnœ, 'e shi gbi.

<sup>14</sup>Ataa, 'e kote 'e ga lœ vola. 'E za adja o'o ɓata uwu tshapa lœba tœ budu 'e; 'e za œrœ á sœ ndjii ɓata balangba noe 'e. <sup>15</sup>'E sœ dœ yanga noe koemindœ Ɔtshɔ O'o noe kœsœ gee fœ azu ɓata œrada tœ ada 'e. <sup>16</sup>'E za koeyindœrœ ɔlɔ dœ ɔlɔ ɓata balangba noe 'e: œ za awa fœ 'e adœke 'e ru owo tœ wele á yiangba 'e sœ kœnɔ tœnœ. <sup>17</sup>'E yindœ kœshe ɓata kpoto wáyá yé œ tepa o'o ama Ndjaba ngbiri ɓata ingiri yakamba á Ɔtshɔ Ishiri za fœ 'e.





**TAF0 AYO**  
**The New Testament in the Manumanaw languieg of**  
**Myanmar**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Manumanaw

All rights reserved.

2020-11-19

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files  
dated 12 Feb 2024

40e3c5cb-c2ea-5cf8-8a40-4c6f77a45343